

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K.,
negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 16 fill.
Hirdetések másokélt árak szerint:
A lap megjelenik minden osz-
törtökön
Felolós szerkesztő:
Brankovics György.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-utca 8.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési díjak küldendők
Kiadótulajdonos:
Fuchs Antal

PESTMEGYE SZABADLIVŐ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA

Az újpesti gymnasium!

I.

Ujpest, 1904. november hó 21.

Tekintetes

Községi Elöljáróságnak

Ujpest.

Amidőn a nagymélt. m. kir. vallás-
és közoktatásügyi miniszter urnak az
újpesti gymnasium létesítésére vonat-
kozó levelél idecsatolva, továbbí in-
tézkező végett megküldöm, egyben
örömmel nézve a dök kifejezést, hogy eza
község által annyira óhajtott ügy
végre a megalósítás stádiumába lép.

Hazafias üdvözzettel:

Wolfner Tivadar
orsz. képviselő.

II.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi
minisztertől.

Budapest, 1904 november hó 21.

Nagyságos

Wolfner Tivadar
országgyűlési képviselő urnak

Budapest.

Tisztelt Barátom!

Élénk érdeklődéssel viseltetvén Uj-
pest község kulturális érdekei és tö-
rekvései iránt, tudatom veled, hogy
készek vagyok Ujpesten, a *jövő tanévre*,
párhuzamos gymnasiumi I. osztály-
nak *létesítése iránt* arra az esetre in-

tézkedni, ha folyó tanév végén — a
juniusi szabályszerű beiratások alkalmá-
val — a székeslőváros szomszéd-
dos (V. ker., VI. és VII. kerületi) fő-
gymnasiumai I. osztályába *legalább*
halvan Ujpesten lakó és középisko-
lába való tanuló iratkozik be.

Ebben az esetben azonban szüksé-
ges lesz még az is, hogy a szóban for-
gó *párhuzamos osztály* részére meg-
felelő tanterem, ugyancsint a szüksé-
ges mellék helyiségek (tanári szoba,
igazgatói iroda, illemhelyiségek stb.)
rendelkezésre bocsátassanak, mert
ezeknek kibérlésére törvényhozási fel-
halalmazással és költségvetési fedezet-
tel *most még* nem rendelkezem.

Felkérek tehát arra, hogy ameny-
nyiben arról volna meggyőződve,
hogy az általam fentebb jelzett beira-
tási eredmény tényleg be fog követ-
kezni, légy szíves *már most* eljárni
abban az irányban, hogy a *szükséges*
helyiségek annak idejében, a szóban
forgó gymnasiumi párhuzamos osztály
számára ingyenesen *rendelkezésre áll-*
janak

Szívélyesen üdvözlő

tisztelő híved:

Berzeviczy.

Ekét levélhez nem szükséges kom-
mentálni írni.

Mindenki érzi, tudja, hogy a gym-
nasium létesítése községünk nemesak
szellemi, hanem anyagi haladására

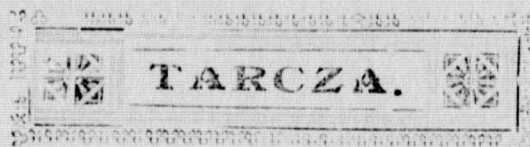
nézve is a legnagyobb fontossággal
bir.

Mindenki érzi, tudja, hogy a gym-
nasium létesítése községünk intelli-
gens lakosságára nézve életkérdés.

Mindenki érzi, tudja, hogy fiaink
erkölcsét nem fogja már sokaig a vil-
lamos közlekedés mértelyezni és hogy
azon intelligens családok helyébe, kik
községünkben eddig gyermekeik ne-
veltetése miatt kiköltöztek, csakhamar
ujak fognak visszaköltözni.

Mind ezek tudatában pedig, Ujpest
egész közönsége nevében, halás kö-
szönetet mondunk első sorban *Berze-*
viczy Albert vallás- és közoktatásügyi
miniszter urnak, a községünk kulturá-
lis érdekei és törekvései iránt tanusi-
tott érdeklődéseért: köszönetet mon-
dunk neki azért, hogy nemesak meg-
hallgatta kérésünket, nemesak meg-
ígérte kérésünk teljesítését, hanem
fenti levelével az ígéret beváltásnak, a
megvalósulásnak az alapkövét is le-
tette.

Meg vagyunk győződve róla, hogy
Berzeviczy Albert vallás- és közokta-
tásügyi miniszter ur, mire az újpesti
gymnasiumot főgymnasiummá fejlesz-
ti, büszkén fogja mondani: *»Ez is az én*
alkotásom!» mert mi újpestiek szegé-
nyek vagyunk ugyan, de talán éppen
azért szeretünk is, tudunk is, akarunk
is tanulni s kétszeres erővel törek-
szünk az ismeretek megszerzésére s
szellemi látókörünk kiterjesztésére.

A kis hadnagy.

— Elbeszélés a szabadságharc idejéből.
írta: *Brankovics György.*
(Folytatás.)

Ez utolsó szavaknál az ezredes szolgálja
lépett a szobába s jelenté, hogy a faluban
felállított őrsparancsnoktól jelentést hozott
egy altiszt.

— Lépjen be! Mondá az ezredes.

Az altiszt belépett, s egy zárt levelet
nyújtott át az ezredesnek, a ki a borítékot
letéve, tekintetével gyorsan átfutott a so-
rokon, majd az altiszthez fordulva röviden
szóla:

— Jól van, várjon odakint!

Midőn az altiszt eltávozott az ezredes
még egyszer, de hangosan végigolvasta a
levelet.

Pribel, márczius 6-án, d. u. 5 óra 20 p.
Délután 2 óra óta hol egyenkint, hol
kettősevel férfiak érkeznek a faluba, akik
pribeli lakosoknak mondják magukat — s
tényleg családtagokként fogadtatnak az
asszonyok és gyermekek által. Elrendeltem,
hogy minden érkezőt meg kell vizsgálni s
bármiféle fegyver legyen is nála azt el kell
tőle venni. Erősen gyanakszom, hogy a
hazajött férfiak a felkelőkhez tartoznak.

Vámosy hadnagy, az őrségek parancsnoka.
Benitzky ezredes erre a következő pa-
rancsot mondatoíta a segédtiszt tollába:

„Az összes őrségek, járőrök és őrsze-
mek legénységének a számát meg kell há-
romszorozni. A mai naptól fogva a tiszturak,

az altisztek és a legénység csak felöltözve
alhatnak. Holnap reggel 8 órakor ismét
szigorú kutatás eszközendő minden ház-
telken s minden fegyver elkobzandó és ide
szállítandó. A legénység szállásain és háló-
szobáiban egy-egy legénységnek ébren kell
töltenie az éjszakát, ne hogy meglepettessék
az alvó legénység. Benitzky ezredes.

Midőn Kovács százados ugyanazon éj-
jel álmából felébredt, észrevette, hogy a kis
hadnagy az ő hős életmentője zokog a tekhe-
lyén. Olyan zokogás volt ez, mint mikor az
ember szeretné azt elfojtani, de nem bírja
s a párnák közé dugja a fejét.

— Szegény kis hadnagy! gondolta a szá-
zados, nagyon szereti Elvirát. Az első sze-
relmi bánat gyötri.

De nem szólította meg, másnap reggel
azonban a vállára tette a kezét s atyai han-
gon így szólott hozzá.

— Kedves Zombory, az élet folytonos
küzdelem, az emberi lét minden vidám pe-
rezét száz bus percz követi. A férfiak azon-
ban semmi körülmények között sem szabad
magát a bubánatnak átengedni, s teljes erő-
vel ki kell magát szabadítani azon kezek
közül, a melyek a szívét s torkát fojtogat-
ják.

A kis hadnagy, százados barátjára me-
resztette magy s esodálkozó szeméit azután
szolgálati hangon mondá:

— Igen is százados ur!

A következő két nap elmúlt a nélkül,
hogy valami jelentékeny dolog történt volna.

A fegyverek utáni kutatás kevés ered-
ménnyel járt. A megháromszorozott őrsé-
gek lelkiismeretesen végezték kötelességüket
s legfeljebb az idegek szenvedtek az alatt,
hogy a váratlan támadást minden pillanat-
ban, éjjel-nappal kellett várni.

A harmadik éjjelen Kovács százados
már egyáltalában nem tudott elaludni.

Végre is annyira erőt vett rajta a nyugta-
lanság, hogy felkelt s az ablakhoz állott s
belebámult a sötét hideg éjbe. Csak az őrsze-
mek és őrségek egyhangú kiáltása verte föl
bizonyos időközökben az éj esendjét.

A kis hadnagy is nagyon hánykolódott
az ágyán. Végre az ablakhoz ment. E perczben
egy terjedelmes fekete felhőt kergetett el a
fégürben a tavaszi erős légáramlat s a esil-
lagos ég egész pompájában ragyogott le a
a nyugvó világra!

— Milyen furesa, — jegyezte meg a kis
hadnagy — annak a csillagzatnak, a melyet
nagy medve név alatt ismerünk, egészen
más állása van az én falumból nézve, mint
itt.

Kovács százados elmosolyogta magát.
Az lehetetlen — mondá — mert...

Nem folytatta tovább... megragadta a
kishadnagy karját s hallgatózott.

— Nem hallottál semmit, Zombory?

— Nem én, százados ur!

— Mintha bagoly huhogott volna!

— Igazán nem hallottam!

Kovács százados kinyitotta az ablakot s
az őrszemre kiáltott.

— Őrszem!

— Százados ur!

— Nem hallott bagoly huhogást!

— Hallottam százados ur, sok bagoly
tanyázhat itt az erdőben, mert minden ol-
dalról huhognak.

— A tótok Mijavánál is bagoly huho-
gással adtak jelt egymásnak! — mondá
Kovács százados az ablakot betéve.

Ekkor egy lövés dördült el a távolban.

(Vége köv.)

Hálás köszönetet mondunk másod-sorban *Wolfner Tivadar* kerületünk országy. képviselőjének, a ki olyan páratlan buzgósággal és szívósággal fáradozott a gymnasium létesítése érdekében, s a ki ismét bebizonyította, hogy községünk érdekeit oly módon viseli a szíven, mint a hogy még egyetlen országgy. képviselőnk sem viselte.

Meg vagyunk győződve róla, hogy mire az újpesti gymnasium főgymnasiummá fejlődik, községünknek minden lakosa, még azok az ellenzékiek is, kik országgyűlési képviselőnként minden érdemet megtagadnak, a gymnasiumra tekintve, halásan fogják mondani: *»Ezt is Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnk akadályt nem ismerő közbenjárásának köszönjük!*

H I R E K.

— **Községi választások.** A községi szabályrendelet értelmében előjárásunk kebelében 2 alorvosi, 2 számtiszt és 4 végrehajtói állás még betöltendő. Ezen állásokra a pályázat már kihirdetett s a választás határidejét a váci járás főszolgabírája f. é. november hó 30-kára tűzte ki.

— **Népkönyha.** *Wolfner Tivadar* kerületünk országgyűlési képviselője, tekintettel különösen az idei téli sanyaru viszonyokra, a népkönyha ügyét ez alkalommal maga veszi kezébe s hogy az egész társadalmat az emberbaráti szeretet ezen oltárához vezesse, a jövőhét folyamán egy értekezletet fog a népkönyha érdekében össze hívni. Örömmel adjuk már most is hírül, hogy *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőnk sikerült, az országos segélyezési alaptól, a belügyminisztertől, az újpesti népkönyha ezéjára, a megyétől külön és nagyobb mennyiségű élelmiszereket kieszközölni.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Justh János* újpesti járásbírósi aljegyzőt a pestvidéki törvényszékhez helyezte át.

— **Labdarúgó-mérkőzés.** A f. hó 20-ára kiírt és megtartott bajnoki mérkőzések között a legérdekesebb eredményt az „Újpesti Torna Egyesület” érte el. 22 góllal zérus ellen legyőzte a „Postatakarékpénztári Tisztviselők” csapatát s ezzel az „Újpesti Torna Egyesület” magyar goól rekordot állított föl.

— **Esküvő.** *Major János* f. hó 26-án d. e. 11 órakor vezeti oltárhoz az újpesti róm. kath. templomban *Krapp Irén* kisasszonyt.

— **Tanítók játékvezető hangversenye.** Az újpesti tanítók a „Ferencz-József Tanítók Házában” egy „Tóth József szobalapítvány létesítése ezéjából” f. hó 19-én *Benedek Sámuel*, pestvármegyei ált. tanítóegyesületi elnök elnökléte alatt értekezletet tartva — elhatározták, hogy 1905. évi január hó 7-én egy nagyszabású hangversenyt és táncmulatságot rendeznek. — Hogy a játékvezetői mulatság sikerét minél hathatósabban biztosítsák, megválasztották díszelnökül *Ilek Vince* apátplébánost; elnöknek: *Friedrich Vendelt*, alelnököknek: *Papp Mihály* és *Bendász Jánost*, pénztárnoknak: *Pórnai Jánost*, ellenőrnek: *Benedek Sámuel*, titkárnak: *Domonkos Mihály* és jegyzőnek *Posch Jánost*, valamint választmányi tagoknak minden újpesti iskola igazgatóját és két-két delegált tantesületi tagját. — Hallomásunk szerint a tanítótestületek fáradságot nem kímélve iparkodnak, hogy a mulatság minden tekintetben méltó legyen azon nemes ezélhoz, a melyet magok elé tűztek. Előre is felhívjuk ezen élvezetesnek ígérkező mulatságra az intelligens közönség figyelmét.

— **Házi hangverseny.** Az *Újpesti Zene-művelő Egyesület* (Conservatorium) f. évi november hó 26-án (szombat) *Kerpely Jenő* gondonkaművész szíves közreműködése mellett, az újpesti község háza dísztermében házi hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Liszt, *Polonaise E dur*, Zongorán elődja: *Zinauer Amália*. 2. a) *Offenbach*, *Aria „Hoffmann meséből.”* b) *Rubinstein*, *A könnyű. Énekli: Vidor Laura*. 3. *Pepper*, *Abránd. Orosz dalok fölött.* Gordonkán elődja: *Kerpely Jenő*. 4. *Rubinstein*, *Étude d moll.* Zongorán elődja: *Zinauer Amália*. 5. a) *Grieg*, *Solvejgs dala* b) *Appel*.

Madárdal. Énekli: Vidor Laura. A zongorakíséretet *Fligl József* szívességből vállalta el. Kezdeté este 1/2 8 órakor. Belépti-díj nem tagok részére 1 korona.

— **Szövetkezetek vásározása.** A kereskedelmi miniszter 29.592—904. sz. határozatával kimondotta, hogy a termelő- és értékesítő szövetkezeteket, mint iparüzőket, szintén megilleti az 1884. évi XVII. t.-cz. 50. §-ába minden iparosnak biztosított az a jog, hogy az ország bármely helyén tartott országos vásárokon saját vagy mások iparkészítményeit esetleg megbízottai által is eladthassák.

— **„Járványok Újpesten”** cím alatt a „Budapesti Hírlap”, „Magyarország” stb. f. é. november hó 22-ki számaiban a valóságnak meg nem felelő közlemény foglaltatik, mert: a községben 3—15 éves koru tan- és ovodaköteles gyermek 10.117 van; ebből f. évi január 1-től a mai napig megbetegedett: kanyaróban 207, meghalt —, vörhenyben megbetegedett 156, meghalt 17, diphteritisben megbetegedett 51, meghalt 3, hagymázban megbetegedett 17, meghalt 1. Összesen megbetegedett: 431, meghalt: 21, vagyis a megbetegedés 4.26%-ot, az elhalálozás 0.2%-ot tesz ki; járványról tehát szó sem lehet. Jelenleg megbetegedés van: 13 vörheny, 11 kanyaró, 3 hagymáz, 2 ronesoló toroklob. Október 28-tól a mai napig egyetlen ragályos beteg sem halt el. Tény az, hogy egyes osztályokból 40—50 gyermek is hiányzik, de ez nem a betegségek terjedésének tudható be, hanem annak, hogy az iskolába járó nagyjából szegénysorsu gyermekek nagy bérházakban laknak s ha egy ilyen házban csak egy megbetegedés fordul is elő, onnan a gyermekeknek el van tiltva az iskolabjárás. A mi pedig azon állítást illeti, mintha a beteg gyermekeket a munkásnép nem kezelte volna orvossal, szintén ellenkezik a valósággal, mert a család-fenntartók mindannyian betegsegélyző pénztári tagok lévén, orvosi segélyt a legesekélyebb bajnál is igénybe vesznek, annál is inkább, mert sem az orvos, sem pedig a gyógyszer pénzbe nekik nem kerül. A székesfőváros közegészségének vizsgálótestületéről ezek szerint szó sem lehet.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Az újpesti „Ipartestület” f. é. november hó 27-én d. u. 2 órakor az ipartestület tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az ipartestületi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. A rendkívüli közgyűlés tárgyát az ipartestületi betegsegélyző pénztárnak az általános munkás betegsegélyző pénztárhoz való csatolása képezi. A tárgy fontosságánál fogva kívánatos, hogy az ipartestületi tagok mennél nagyobb számban s a kitűzött órában kellő pontossággal jelenjenek meg.

— **Halálozás.** Egy hosszú szenvedésnek, kínos gyötörődésnek vetett véget a halál. *Kiss János* nyugalmazott községi jegyző, Újpest egykori főjegyzője f. é. november hó 17-én, életének 59. évében jobblétre szenderült. Hált tejemét f. hó 19-én temették el Hartán.

— **Klauzál-émlékünnepély.** A „Magán-tisztviselők Országos Egyesületének újpesti fiókjá” f. é. november hó 19-én *Klauzál Gábor* születése 100-ik évfordulójának emlékére ünnepélyt tartott az „Újpesti Közművelődési Kör” helyiségeiben. A nagy államférfiu, az első kereskedelmi miniszter emléket dr. *Horváth János* kir. alügyész, egyetemi tanár méltatta szakavatott előadásában, élénk színekkel és kiváló történeti érzékkel esetenlven a 40-es évek forrongó, a reformokért lelkesülő korszakát és ebben *Klauzál Gábor* szerepét. Lelkes szavakkal méltatta a nagy férfiú érdemeit, a melyeket a nemzet érdekében tett. Kiváló nemzetgazdasági munkásságával szerzett és követendő példa gyanánt állította őt fel, mint az önzetlen, nemzetét javát munkáló, igaz hazafi példányképét. Elvezetés előadását a megjelent — sajnos a szép ünnepélyhez képest igen esekély számu — közönség a legnagyobb elismerésével hallálta meg.

— **A „Budapesti Leányegyesület” karácsonyi kiállítása.** Van Budapestben egy egyesület, melynek szerény hangzása neve igen sok törekvést, igen sok munkakedvet, sőt fiatal éveire való tekintettel azt mondhatni, hogy igen sok eredményt is rejtget. A „Budapesti Leányegyesület” az, mely mintegy három évvel ezelőtt alakult arra a ezéla,

hogy tehetős uri leányok nyújtsanak módot a szegény leányoknak önálló életpálya teremésére. Nem feminista egyesület a szó szorosabb értelmében, ninesenek utopisztikus ezéljai, csak épen kenyeret akar juttatni azoknak, kiktől a sors megtagadta még a kenyérkeresés eszközeinek a megszerzhetését is. Kenyeret és nem alamizsnát. Nem az éhség pillanatnyi kínját akarja csillapítani, hanem saját lábára akarja segíteni a szegényt. Így ma már több, mint százra rug azoknak a rossz sorsban született leányoknak a száma, kiket az egyesület különböző életpályákon nevelt. Vannak közöttük, kik szabónőnek, varrónőnek, hivatalnoknak, de vannak olyanok is, kik orvosnak, tanárnak stb. készülnek. A vidékről a fővárosba szakadt tanuló leányok elhelyezéséről gondoskodik részben teljesen ingyen, részben fedezve a fenntartást s tanulási költségek egy részét.

S egy távoli, ha nem is a közel jövőben megvalósítható, de idővel bizonyára elérhető vágya az egyesületnek, egy állandó Leányotthon megteremtése az ilyen vidékről a fővárosba szakadt leányok számára, a hol azok ellátást s felügyeletet találhatnak.

Az egyesület vagyonának, és sajnos, e'ég fogyatékos jövedelmének szaporítására a karácsonyt megelőző héten vásárt rendez a fővárosban. Magyar vásárt. Eladásra kerülne ezen a vásáron mindaz, a mi magyar kéz, a magyar urleány kezének a munkája. Helyet találma ezen a vásáron épugy az újabb fajtájú magyaros kézimunka s a régi magyar kézimunka kopijája, mint az, a mely nem magyar ugyan, de Magyarország egyes vidékein divatos, a melyet tehát mégis hozzáfűz egy szál a magyarsághoz. Helyet találma a különböző vidéki népviseletbe öltöztetett bábuk, hálósobák, játékszerek, rajzok és festmények, amatőr-fényképek, használati- és dísz tárgyak, képeretek, szivartárcák, dobozok stb. stb. Már ebből a rövid s csak példálódzó felsorolásból látnivaló, milyen tere nyílik itten hölgyeinknek nemesak a jótékonyág gyakorlására, de izlésük, tehetségük kimutatására is. A Budapesti Leányegyesület vezetősége azért sok bizalommal fordul asszonyainkhoz s leányainkhoz, járuljanak egy-egy saját készítményü tárgygyal a karácsonyi vásár sikeréhez. Bármily esekély adományt szívesen fogad az egyesület. A kik épenességgel semmi hajlandóságot nem éreznek magyar izlésü tárgyak készítéséhez, más fajtájukat is küldhetnek, melyek a kiállítás egy külön osztályában fognak elhelyezésre kerülni.

A beküldött tárgyakat művészekből álló zsüri bírálja meg, s a kiválóbbakat díjakkal és oklevelekkel fogja kitüntetni. A vidékről beérkező tárgyak számára az egyesület külön díjakat állapított meg, melyekre esakis vidéki hölgyek pályázhatnak. A tárgyak a készítő nevével ellátva f. é. decz. 12-ig bezárólag a *Budapesti Leányegyesület* eziméne (V., Zrínyi-u. 7.) küldendők. Részletes felelővilágosítással szívesen szolgál az egyesület.

— **Szövetkezet jogosulatlan iparüzése.** Valamely hitelszövetkezet azon eljárása, hogy tagjai egy részének megbízásából egy izben koesikenesöt rendelt s azt a megbízó tagok között minden nyereség nélkül, kizárólag a beszerzési ár megtérítése mellett kiosztotta s így kizárólag, mint közvetítő szerepelt, iparüzésnek nem tekinthető. (A kereskedelmi miniszteriumnak 1904. október 13-án 59.661. sz. a. hozott elvi határozata.)

Egyébként azonban minden szövetkezet, mint kereskedelmi társaság, tartozik iparigazolványt szereznii.

— **Munkások visszavezetését csak iparhatóság rendelheti el.** A munkából jogtalanul kilépett tanonezok és segédek visszavezetését nem az ipartestületek, hanem az elsőfoku iparhatóságok rendelik el a miniszteriumnak 1904. október 29-én 71.729. sz. a. hozott elvi határozata szerint. A mint az 1884. évi XVII. t.-cz. 127. §-ából is kitűnik, az ipartestületeknek iparhatósági végrehajtási hatáskörük nines, ennél fogva a munkából jogtalanul kilépett tanonezok és segédek visszavezetését a 10.993—904. sz. körrrendeletben foglaltakhoz képest szabályszerű véghatározatban mindenkor az elsőfoku iparhatóságok rendelik el.

— **Papirgyárnak nem kell telepengedély.** A házfedőpapirlemez-készítés ezéljaira szolgáló papirkészítőtelep nem tartozik telepengedély alá a miniszteriumnak 1904. ok-

tóber 29-én 73.342. sz. a. hozott elvi határozata értelmében. A törvény, midőn a házfedőpapírgyártást telepengedélyhez kötötte, nem a papírgyártást és lemez-papírgyártást is telepengedélyhez kötötte volna, hanem a papír kátrányozásától eredő háborgatástól, amely a házfedőpapír készítésével jár. Ugyanez oknál fogva lett telepengedélyhez kötve maga a kátránykészítő telep és a kátrányos ponyvakészítő telep is, mely utóbbinál ép úgy nem készítenek ponyvát, a minthogy a házfedőpapír-készítő telepeken papíros nem készül. Ennélfogva a házfedőpapírlemez készítés ezéljaira szolgáló papírkészítő telep ép úgy nem tartozik telepengedély alá, mint a hogy a ponyvaszövés.

— **Uj átjáró.** A hosszú utezákban lakó közönségre nézve nagy időmegtakarítást jelentenek azok az átjárók, amelyek egy háztulajdonosok nyitnak házaikon át a járókelők számára. Legújabbban Szabó Béla dr. nyitott ilyen átjárót a József-utcai 19. sz. házában az Árpád-utra s azt világító lámpákkal is ellátta. Ennek az átjárónak nagy előnye még az is, hogy a Liliom utzából s a József-utca mindkét részéből, nem különben a szomszédos utzából a legrövidebb idő alatt, minden kerülő nélkül, el lehet jutni az Árpád-utí gyógyszertárba, a mi sürgős esetekben s nagy betegeknek, hogy mit jelent, nem szükséges bővebben magyarázni. A Szabó Béla dr. által nyitott átjáró tehát az egészséges s beteg emberekre nézve egyaránt hasznos.

CSARNOK.

Az 1897. évi XXXIV. t. cz. 15. §. versekben:

„Esküdtbíróság hivatott ítélni tizenhözszé Sulyus büntetésben, hol öt évnél több a vezeklés.
Felsőszérsétsben s ki királyt bánt tetlegesén ki
Hütlenségbe esik, föllázad, pénzt hamisit, vagy
Joglalatul valakit foglyul tartévegyeden tul Szándékos emberölés, gyilkosság, vagy ha kitétel
Vagy sulyos sértés okozással életet olt ki; Lány- s gyermek-rablást aljas ezélsből követ el;
Fogva kinez valakit, szolgál ad idegenbe; Kutat megmérgez, közegészségügye veszélyes
Czikkeket árusit; ha hajót, vaspályavenalt ront
S általa életet olt vagy testet sért sulyosabban;
Rablást, gyujtogatást követ el vagy áradat által
Emberi lény életét tudvást tenné ki veszélynek.
Mindezekon kívül esküdt-bírói ítélet Sújtjan vesztegetés legterhesb sulyu fáját is, Végül azt, ki a fent jelzett bünökre tömegben
Vagy sajtó utján nyilván izgatni merészel.”

A honorárium. Egy humorista mondta egyszer, hogy az írói honoráriumot azért nevezik tiszteletdíjnak, mert a díj maga olyan kevés, hogy okvetlenül pótolni kell valamivel. Pótolják tehát — tisztelettel. A tréfának nem muszáj mindig komolynak lennie; megcsik bizony, hogy a tiszteletdíj akkora, hogy bőségesen elég volna, ha nem is járna vele a tisztelet. Rudyard Kipling, a világhírű elbeszélő most szerződést kötött egy amerikai kiadóval, ki megvette minden ezután irandó munkáját. Rudyard Kipling minden három szóért egy dollárt kap. Az első novellát már „beszállította” az író: ez 6000 szó volt és így éppen kétezer dollárt, a mi pénzünk szerint kerek tízezer koronát kapott érte. Ebből már telhetik tentára meg papírosra. Még két másik író kötött ugyanilyen szerződést ezzel a kiadóval: Barie és Conan Doyle.

**Árpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb laká-
sok azonnal is kiadók.**

1265. végrh. sz. 1904.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1904. évi V. 564/4. sz. kiküldő és a nvárad kir. járásbírósnak 902. Sp. 1070/3 sz. elrendelő végzése folytán Dr. Rosenthal Mór ügyvéd által képviselt Friss és Gross felperes részére Kuliner Henrik alperes ellen 101 kor. 61 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1657 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpest Árpád út 119 sz. a. fatelep és folytatva Árpád út 133 sz. a. az alperes lakásán leendő megtartása határidőül 1904. évi december hó 2. napján délelőtt 11 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén a becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Újpesten, 1904. évi november hó 16.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

1203. végrh. szám. 1904.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1904. évi V. 1685. sz. kiküldő és az újpesti kir. járásbírósnak 904. Sp. 1344/3 sz. elrendelő végzése folytán Dr. Varga Károly ügyvéd által képviselt Balkányi Albert felperes részére Ehrenfeld Béla és neje alperes ellen 77 kor. 50 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1208 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az alperes lakásán Újpesten, Temető utca Grossmann-féle házban leendő megtartása határidőül 1904. évi november hó 28. napján délután 4 órája tűzetik, ki a mikor a bíróság lefoglalt butorok és ize. templom ómazzsimoly ülési jog s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükséges esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Újpest, 1904. évi november hó 18.

Kiss Gyula

kir. bír. végrehajtó.

Ledermayer Vineze

bejegyzett értesítő irodája

Újpest, Gyár-utca 4. sz. az evang. templom átellenében.

Értesítést és utbaigazítást ad telekkönyvi, katonai, házassági, örököségi, kivándorlási adó, illeték szóval minden néven nevezendő ügyekben; kölesönt szerez váltóra, jelzálogra, künnlevő követeléseket beszed, magán ügyekben eljár s mindenkinek ügyes bajos dolgait lelkiismeretesen, gyorsan, olcsón elvégzi.

Igazolt szegényeknek díjtalanul.

Hirdetések és nyilte- rek jutányos áron fel- vétetnek a kiadóhiva- talban.

**Gyümölcsfák, 5-6.
diszfák és bokrok**
nagyon olcsón eladók
a felosztott istvántelki faipariskolában
Rákospalotán.

Újpesti általános önszegélyző egyesület mint
szövetkezet.
Újpest, Árpád-ut 17. szám.

Felhívás!

„Az újpesti általános önszegély-
ző egyesület mint szövetkezet” 1905.
1908. végéig terjedő

tizenötödik évtársulatát

1905. január hó 1-én nyitja meg.

Felkéretnek mindazok, kik az ezennel hirdett újabb évtársulatnak tagjai kívánnak lenni, hogy az üzletrész-jegyzés iránt f. évi november 1-től december hó 31-ig intézkedni sziveskedjenek, minthogy az itt jelzett időn tullezen évtársulatba tagok fel nem vétetnek.

A beiratási díj üzletrészenként 50 f
Jegyezni lehet: az Újpesti Takarékpénztár épületében levő egy-
leti helyiségben (Árpád-ut 17. sz. a.)
Újpest, 1904. november havában.

3-3 Az igazgatóság.

Vendéglősök, kávéházak, körök
és kaszinók figyelmébe!

Consum

pinczerek részvénytársasága
Budapest VII., Kertész-u. 46.

Saját gyártmányu papírszíp-
kák, consum-gyufa, (legkitű-
nőbb magyar gyártmány), kávéházi
és vendéglői cikkek, fogvájó,
billiárd- és író-kréta, dákóbőr, bőr-
diszmitárgyak, fagyalt- és tea-süte-
mények, pinczeringek és pinczérnyak-
kendők, consum levélpapír. — mind-
ezt a

legkitűnőbb minőségben
legjutányosabb árban
szállit vendéglőknek, kávéházaknak és
magánfeleknek a

Consum

pinczerek részvénytársasága
Budapest VII., Kertész-u. 46.
Képes nagy árjegyzék kívánatra
ingyen.

Vidéki képviselők kerestetnek,

Tőzsdék, pinczerek, kereskedők
és magánfelek figyelmébe!

